
RUSYA'DA TÜRK ŞEHİTLERİ ANITI

30.09.2016

Turkrus, 29 Eylül 2016

Birinci Dünya Savaşı'nda esir düşerek Rusya'nın uzak doğusunda yer alan Spassk-Dalniy şehrinde yaşamını yitiren Türk, Alman, Macar ve Avusturyalı askerlerin anısına inşa edilen ve çevresinde Türk şehitlerinin kabirlerinin de bulunduğu iki anıt restore edildi.

Rusya'nın Vladivostok bölgesinde yer alan Spassk-Dalniy şehri ve Şkotovo köyüne sürüldükten sonra hayatını kaybeden askerler için yaklaşık yüz yıl önce yapılan ancak daha sonra atıl durumda kalan iki anıtın restorasyonu, Türkiye, Rusya ve ilgili ülkelerin katkısıyla tamamlandı.

Restore edilen anıtların açılış törenine Türkiye'nin Moskova Büyükelçisi Ümit Yardım ve Moskova Kara Ataşe Yardımcısı Binbaşı Murat Payas katıldı.

Moskova Büyükelçisi Yardım, burada yaptığı konuşmada, 20. yüzyılın başlarında hayatını kaybetmiş asker ve sivil Türk ile diğer ülkelerden insanları anmak üzere burada olduklarını belirterek, "Belki çok uzun yıllar ayrı düştük ancak buradaki insanlarımızın hatırasını hiçbir zaman unutmadık. Bu duygularla huzurlarına geldik. Biz belki görmesek, anlayamasak da bu aziz insanlarımız bizim için diridir." dedi.

Anıtların bulunduğu Spassk-Dalniy şehrinin coğrafi konum olarak Rusyanın uzak bölgelerinde yer aldığını anımsatan Yardım, "Ancak ülkemiz insanının kalplerinin de en yakın olduğu bir bölge. Rus dostlarımız iki ülke arasında bir dostluk köprüsü kurdular. Siz sevgili Rus ev sahiplerimiz, bizleri atalarımızla buluşturdunuz. İki ülke dostluğunun da en güzel örneklerinden birini verdiniz. Asil bir davranış sergilediniz. Sizlerin bu yakınlığınızı da unutmayacağız." ifadelerini kullandı.

Açılıшта Macaristan Büyükelçisi ve askeri ataşesi ve Avusturya'dan Kara Haç Örgütü temsilcileri de yer aldı.

Anıtların civarında, Rusya'ya esir düştükten sonra hayatını kaybeden Türk şehitlerden bazılarının mezarları da bulunuyor.

Rusyada esir düşen sivil ve asker Türk sayısı 65 bin

Birinci Dünya Savaşı sırasında esir düşen Türk, Alman, Avusturyalı ve Macar askerler, Rusyanın değişik bölgelerine gönderilmişti.

O dönemde Rusyada esir düşen sivil ve asker Türk sayısının 65 bin civarında olduğu ve bunun yaklaşık 8-10 bininin sivillerden oluştuğu tahmin ediliyor. Bunlardan bir kısmı Türkiye'ye dönse de çoğunun Rus topraklarında hayatını kaybettiği belirtiliyor. Sovyet belgelerine göre Rus topraklarında hayatını kaybeden Türk sayısı 582 olarak belirtilse de yapılan bazı araştırmalarda bu rakamın 15 bin civarında olduğu ifade ediliyor.

Türkiye'nin Moskova Büyükelçilięinde yer alan bilgiye göre, ölen esirlerin yalnızca uygun yerlere gömüldüklerine dair muğlak ifadeler bulunuyor. 1918 yılı Ocak ayı itibarıyla Rusya'daki Türk esirlerin yüzde 58'i Kafkasya'da, yüzde 21'i İrkutsk'ta, yüzde 12'si Moskova Bölgesi'nde, yüzde 7'si Amur Nehri kıyısında, yüzde 1,2'si Kazan'da ve yüzde 0,5'i ise Omsk'ta bulunmaktaydı.

Ayrıca yıllar içinde yapılan araştırmalarda, Rusyanın Primorskiy Eyaleti, Kaluga, Samara, Krasnoyarsk, Varnavino gibi şehirlerinde Türk şehitlerin defnedildiği kaydediliyor.

Kaynak/Source: